

Index WOMAC – charakterystyka

WOMAC (Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index) to standaryzowany kwestionariusz samoopisowy stosowany głównie do oceny objawów i funkcji u chorych z chorobą zwyrodnieniową stawów kolanowych i biodrowych. Został opracowany w celu oceny bólu, sztywności i ograniczeń w codziennych czynnościach oraz jest szeroko wykorzystywany w badaniach klinicznych i praktyce fizjoterapeutycznej.

Składniki i punktacja

WOMAC składa się standardowo z 24 pozycji podzielonych na trzy podskale:

- Ból — 5 pozycji
- Sztywność — 2 pozycje
- Funkcja fizyczna — 17 pozycji

Kwestionariusz występuje w kilku wersjach punktacji: najczęściej używana to skala Likerta (0-4), wersja z oceną na skali VAS (0-100 mm) oraz wersja numeryczna. Wyniki można zsumować dla podskal oraz przeliczyć na skalę 0-100, gdzie wyższy wynik zwykle oznacza większe nasilenie objawów (gorszy stan). Przy interpretacji wyników warto uwzględnić, którą wersję i kierunek skali stosowano.

Rzetelność, trafność i kliniczne zastosowanie

WOMAC ma dobrze udokumentowaną wartość psychometryczną: wykazuje dobrą rzetelność (wewnętrzna i test-retest) oraz trafność konstruktu w populacjach z chorobą zwyrodnieniową stawów. Jest często wykorzystywany jako wynik kliniczny w ocenie efektów rehabilitacji, terapii farmakologicznej i zabiegów chirurgicznych.

Minimalna istotna klinicznie różnica (MCID) dla całkowitego wyniku WOMAC zwykle mieści się w przedziale około 9-12 punktów w skali 0-100, choć wartość ta zależy od populacji i użytej wersji skali. W praktyce fizjoterapeutycznej WOMAC pomaga monitorować postęp terapii oraz planować i modyfikować interwencje w oparciu o zmiany funkcji i odczuwania bólu.

Wskazówki dla fizjoterapeutów

- Używaj tej samej wersji kwestionariusza przy kolejnych pomiarach, aby zapewnić

porównywalność wyników.

- Interpretuj zmiany względem MCID oraz kontekstu klinicznego pacjenta (wiek, stopień zaawansowania choroby, współistniejące schorzenia).
- Łącz wyniki WOMAC z badaniem funkcjonalnym i obiektywnymi testami (np. test 6-minutowego marszu, test wstawania z krzesła) dla pełniejszej oceny.

Uwagi praktyczne

WOMAC został przetłumaczony i zaadaptowany do wielu języków, w tym do języka polskiego. Przed zastosowaniem w badaniach lub praktyce klinicznej warto upewnić się, że używana wersja jest zaadaptowana i zwalidowana dla danej populacji.